No. 211. 1837.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws-Blad.

Woensdag 6 September.

PUBLICATIE.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD BREDA, brengen bij deze ter kennisse der Ingezetenen, dat, volgens bepaling van Z. Exc. den Heere Generaal der infanterie, Opperbevelhebber dezer Vesting, te rekenen van den 6den September aanstaande, de poorten dezer Vesting zullen worden geopend des morgens ten vijf ure en gesloten des avonds ten acht ure; uitgezonderd de Boschpoort, welke tot nader order des avonds ten negen ure zal gesloten worden; zullende de Drijfboomen gelijktijdig met de Poorten geopend, doch een half uur vroeger dan deze worden gesloten.

Breda, den 5den September 1837.

DE ROY, Vt.

Ter ordonnantie van dezelven,

De Secretaris der Stad,

H. W. SCHAUIKES.

Frankrijk.

PARIJS, den 3den September.

Het is thans zeker dat de generaal *Damremont*, gouverneur-generaal der fransche bezittingen in Afrika, het opperbevel over de aanstaande tweede onderneming tegen Constantine zal voeren. De generaal *Vallée* zal de artillerie aanvoeren, en den markies *de Caraman*, maréchal-de-camp, onder zich hebben; terwijl de andere generaal, die den hertog *van Nemours* op zijne reis naar Afrika (welke hij aanstaanden woensdag zal aanvaarden) vergezellen zal, *Fleury*, aan het hoofd der genie is geplaatst, en den maréchal-de-camp *Lamy*, die zich, even als *de Caraman*, reeds sedert eenigen tijd in Afrika bevindt, onder zijne bevelen zal hebben.

Aan het hof en de ministeriele departementen heerscht veel drukte ter zake van de onderneming; terwijl zij de aandacht des publieks ook zeer gaande houdt. Men merkt den meesten ijver op in het maken van toebereidselen voor den togt. Reeds zijn twee regimenten van hier naar Toulon vertrokken om zich in te schepen; doch welken spoed men thans ook maken moge, zoo gelooft men niet dat het leger voor in het laatst van September, wanneer het saizoen reeds weder te ver gevorderd is, op marsch zal kunnen gaan. Overigens heeft men veel vertrouwen op de betere kennis der plaatselijke gesteldheid van Constantine, welke men sedert den ongelukkigen afloop der eerste expeditie verkregen zou hebben; en vleit men zich, dat in hetgeen toen aan de militaire inrigtingen ontbrak, thans op eene voldoende wijze zal zijn voorzien; zeker is het, onder anderen, dat er zich een aantal muilezels, en een goede voorraad veldstukken bij het expeditionnaire leger zullen bevinden. Omtrent de sterkte van hetzelve, heeft men nog geene genoegzaam naauwkeurige opgaven.

— Er is dezer dagen verzekerd dat de hertog *van Nemours* bij zijnen vader er op had aangedrongen, om den generaal *de Rigny* te vergunnen in den rang dien hij tijdens de eerste expeditie van Constantine bekleedde, ook de thans ophandene bij te wonen, en dat Z. M. daarin toegestemd had. Een en ander bevestigt zich voor als nog niet; men is echter van gevoelen dat men den generaal, zoo al niet in zijnen vorigen rang (divisie-generaal), dan toch in eenen anderen, den togt moest doen bijwonen, ten einde hem in de gelegenheid te stellen, de vlek die op zijnen naam heeft gerust, en die in het oog van velen door de regterlijke uitspraak niet is weggenomen, ten eenenmale uit te wisschen.

— De heer *Cerfberr*, konsul van Frankrijk op Haïti, die zich in dit oogenblik te Parijs ophoudt, heeft, naar men verzekert, den heer *Molé* overgehaald om nogmaals eenige ernstige pogingen bij het bewind van Haïti te doen, tot het bekomen eener meer voordeelige liquidatie der Haïtische leening. Weldra zal de heer *Cerfberr* naar zijnen post terugkeeren, door eenen commissaris vergezeld, die van gouvernementswege tot het doen dier nieuwe pogingen gemagtigd is.

— De weinige prefecten en onderprefecten die zich nog te Parijs bevinden, hebben, naar men zegt, last gekregen om zich onmiddellijk naar hunne posten te begeven. Men wil dit in verband brengen met de bekendmaking der koninklijke ordonnantie, waarbij de ontbinding der kamer van afgevaardigden en het doen van nieuwe verkiezingen bevolen wordt. Deze ordonnantie zou alleen daarom nog niet in den *Moniteur* verschenen zijn, omdat men thans te zeer door de expeditie van Constantine werd bezig gehouden.

— Men verzekert dat bij het ministerie van binnenlandsche zaken weder telegraphische depeches uit de provincien zouden zijn ontvangen, het berigt houdende dat er op nieuw eenige gisting onder de arbeidende klassen bestond.

— De heeren *Arago* en *Odillon-Barrot*, wier vertrek naar Holland men dezer dagen heeft aangekondigd, zijn den 31sten te Straatsburg aangekomen, met het voornemen om zich naar Duitschland te begeven.

— Met genoegen verneemt men dat de *cholera* te Marseille blijft afnemen. Den 29sten zijn er 29 choleraesterfgevallen geweest.

— De *Charte de* 1830 maakt heden de volgende, niet gedagteekende depeche uit Bayonne openbaar:

„Ten gevolge van de revolutionnaire beweging van den 26sten Augustus, heeft de junta van Pampeluna, Navarre voor onafhankelijk verklaard; zij zal zelve de krijgsverrigtingen besturen.

» De kolonel *Pena* is, door de junta, te gelijker tijd met het burgerlijk en militair bestuur belast geworden. Terwijl de bovengenoemde beweging voorviel, zijn de karlisten, die zich op de hoogten, welke Pampeluna omgeven, vertoonden, door de scherpschutters verjaagd geworden.

» De overblijfselen van het vreemden-legioen, bevinden zich [op last van den generaal *Harispe*] te Villalba.”

— In den *Phare* van Baijonne leest men het volgende betrekkelijk het in bovenstaande depeche vermelde: » De kolonel *Lapirna* heeft het opperbevelhebberschap van Pampeluna in handen gehouden, en het tirailleur-korps *Izabella II* heeft het door hetzelve uitgeschrevene belasting van 20,000 piasters (of van 100,000 franken zooals gisteren gemeld werd), grootendeels door de voor karlistisch gezind bekende ingezetenen, doen opbrengen. In den nacht die op het oproer gevolgd is, hebben de muitelingen nieuwe moordtooneelen aangerigt. Den volgenden morgen (den 27sten) vertoonde zich op de hoogten die Pampeluna omringen een bataillon karlisten, hetwelk van de wanorde die in de stad heerschte, gebruik wilde maken om eene poging tot bemagtiging van dezelve te doen. De tirailleurs deden echter een uitval en dreven den vijand terug. — Terwijl zij hiermede bezig waren, hebben de troepen, het eigenlijke garnizoen van Pampeluna uitmakende, en die gedurende de gepleegde wanorden geheel lijdelijke toeschouwers waren gebleven, de posten in de stad en de citadel weder bezet. De brigadier *Iriarte*, die de functien van onderkoning uitoefent, is met eenige troepen van Puenta la Reyna gekomen, ten oogmerk hebbende de oproerlingen weder aan het gezag der koningin te onderwerpen. Hij is met den kolonel *Lapirna* in onderhandeling getreden. Deze, die in den beginne een hoogen toon aannam en veel met de onafhankelijk-verklaring van Navarre, en het niet erkennen van het gouvernement der koningin schermde, was echter wat meer gedwee geworden, toen hij onder de belhamels eenige weifeling bespeurde. Men weet nog niet wat het einde der onderhandelingen geweest is; doch men twijfelt er bijna niet aan of de orde zal te Pampeluna thans wel weder hersteld zijn.”

— De tijding der nederlaag van den generaal *Buerens* bevestigt zich ten volle, zoo door een nader schrijven uit Saragossa van den 28sten, als door het rapport van den generaal zelven, geschreven uit het hoofdkwartier te Carinena, den 26sten. In dit rapport geeft de generaal als aanleiding tot het gevecht voor, dat hij vernomen hebbende dat de pretendent zich in de omstreken van Herrera en El Villar bevond (vijftien uren van Saragossa verwijderd), met eene magt van 10,000 man infanterie en 900 ruiters, waarschijnlijk met het doel, om de vlakte van Carinena door te trekken en de factie in de provincie Soria te hulp te komen, — het noodzakelijk geacht had om, in weerwil van de ontoereikendheid zijner krachten, dit belangrijk voornemen van den pretendent te verijdelen en hem slag te leveren. De uitslag daarvan was ongelukkig geweest, ofschoon zijne troepen met de grootste beradenheid en moed gevochten hadden; en na onverschrokkene maar vruchtelooze pogingen tot het nemen van Hervera te hebben beproefd, had hij zich genoodzaakt gezien om op Carinena terug te trekken. Het was hem niet mogelijk zijn verlies te begrooten, zegt hij, dewijl zijne geheele divisie verstrooid was en hij kavalerie had moeten afzenden om hare vlugt te dekken.

Ofschoon de generaal *Buerens* in dit rapport niet zegt dat hij door zijne officieren tot den aanval genoopt is geworden die de geheele vernieling van zijne strijdmagt ten gevolge heeft gehad, meent men dat het gisteren daaromtrent vermelde wel gegrond zal geweest zijn. Gekwetste officieren te Saragossa binnengekomen, begrooten het geleden verlies op 3000 man; alleen het regiment *Cordova* telde 33 meestal doodelijk gekwetste officieren. Behalve de overmagt der karlisten, hadden de constitutionele troepen in geene drie dagen rations gehad, en veel door eene brandende hitte geleden, zoodat hunne krachten uitgeput waren toen zij den strijd begonnen. Men zegt dat de generaal *Quiles* aan de bij dit treffen bekomen wonden zou zijn overleden.

Oraa bleef steeds te Daroca (waarheen een deel der divisie van *Buerens* gevlugt was); zijn oogmerk was de karlistische benden te verhinderen om op Madrid te trekken; hetgeen de voorname zorg van al de legeraanvoerders schijnt te zijn, terwijl zij er niets in schijnen te vinden om den vijand meester van de provincien te

Idem. — Door de nederlaag van *Buerens* en de verstrooijing van zijn korps, is don *Carlos* geheel en al meester van den regter-oever van den Ebro, en zal voortaan niets hem gemakkelijker zijn dan om ... over den grooten weg van Saragossa naar Madrid, in Kastilie door te driegen.

De tijding dat er een opstand te Irun zou zijn uitgebroken, wordt niet bevestigd. *Jaureguy* heeft met een deel van het garnizoen dier plaats, een uitval gedaan en een bataillon karlisten, dat tusschen Irun en Oyarzun stond, verdreven. — Er schijnen echter onder het 57 linie-regiment te St. Juan de Luz eenige oproerige bewegingen te hebben plaats gehad, ten gevolge waarvan thans de overtogt over de Bidassoa geraamd zou zijn. — De brigadier *Castaneda* had zijne brigade moeten verlaten en naar Balmaceda vlugten, om de woede zijner soldaten te ontgaan.

Het eenige dagen geleden vermelde, dat de karlisten het beleg van St. Juan de las Abadessas zouden opgebroken hebben, schijnt ongegrond te zijn geweest, daar thans gemeld wordt dat *Urbistondo* die plaats en Campredon genomen heeft, en daardoor meester van geheel Opper-Katalonie is geworden.

— Uit Madrid heeft men nog geene latere berigten dan tot den 26sten. — Terwijl men in het noorden van Spanje de aldaar voorvallende gruwelen aan de pogingen van in het duister schuilende revolutionnaire clubs toeschrijft, gaat men te Madrid verder en stelt men, zoo al niet de moordaanslagen, dan immers de oproeren, regtstreeks op rekening van den heer *Mendizabal*. Hoe dit zij, deze menschonteerende tooneelen schijnen, naar men heeft opgemerkt, op de cortes een gunstigen indruk te maken, en hun te nopen om althans voor het oogenblik alle oppositie te laten varen, die, in oogenblikken als deze vooral, de ellende niet dan zou kunnen doen toenemen. De afzetting van den markies *de Ceballos*, het burgerlijk hoofd van Madrid, dien men als de trouwste dienaar van het afgetreden ministerie beschouwde, was nog door geene andere afzettingen gevolgd geworden.

Men sprak te Madrid van eenen nieuwen moord, dien des brigadiers *Mir*, welke in Oud-kastilie het bevel voert.

— Heden, uit hoofde van den Zondag, geene fonds-notering.

Duitschland.

FRANKFORT, den 2den September.

De Keizerin van Rusland is den 15den Augustus, vergezeld door den Grootvorst troonsopvolger, te Moskau aangekomen. Omtrent de reis van den Keizer wordt thans gemeld, dat dezelve den 24sten Augustus te Wosnesensk aankomen en zich na den afloop der manoeuvers naar Sebastopol begeven zoude, om van daar de Aziatische kust van de Zwarte zee te gaan bezoeken, het land der Circassiers in oogenschouw te nemen en daarna den Grootvorst troonsopvolger in hoedanigheid als hettman der kozakken aan de Donsche kozakken voor te stellen. Terstond daarna zou Z. M. regtstreeks naar Moskau reizen, alwaar het geheele Keizerlijke gezin zich zou vereenigen, om er een langer verblijf te houden.

De grootvorst *Michael*, de grootvorstin *Helena*, de hertog *Bernard* van Saxen-Weimar en zijn zoon, en prins *Frederik* van Wurtemberg zijn den 20sten van St. Petersburg naar Wosnesensk vertrokken. Deze plaats, in welker nabijheid de wapenoefeningen moeten gehouden worden, was niet meer dan een groot vlek met ellendige houten huizen; maar door de zorg van den gouverneur der militaire kolonien in Zuid-Rusland, graaf *von Witt*, heeft dezelve thans een geheel ander aanzien verkregen; ook is er, tot ontvangst des Keizers en der overige vorstelijke personen, een keizerlijk paleis gebouwd, dat drie millioen roebels kosten zal.

— Uit een officieel verslag wegens de naar Siberië verbannen misdadigers blijkt, dat op den 1sten januarij 1835, het getal der zich aldaar bevindende veroordeelden ruim 97,000 beliep.

— Z. M. de Koning van Pruissen heeft gelast, dat zoodra zich meer dan twintig cholera-gevallen bij het in de omstreken van Berlijn gelegerd derde armée-korps vertoonen, het kamp onmiddellijk opgebroken moet worden.

— De Koning van Wurtemberg is den 1sten dezer uit Londen te Hamburg aangekomen.

— De Koning en Koningin van Hanover worden den 8sten September uit Karlsbad in hunne residentie terug verwacht.

— Uit Messina meldt men van den 14den, dat men nog niets wist van de voornemens van den generaal *del Carreto*. Hij bevond zich met zijne troepen tot nog toe in Catania, alwaar de orde hersteld is en alles zijne bevelen gehoorzaamt. Te Syracuse heerscht de cholera nog vrij sterk, en het schijnt dat genoemde generaal het einde der besmetting wil afwachten, alvorens met zijne krijgsmagt daarheen te trekken. Te Catania is men geneigd, om de gemeenschap met Calabrie te herstellen, hetgeen misschien reeds geschied is; maar de regering van Messina bleef nog steeds aan de schepen uit Genua en Palermo den toegang tot die haven weigeren, hetwelk niet dan ongunstig op den toestand kon werken. » De hemel weet, hoe dit afloopen zal," zoo eindigt dit berigt, » want ook wij hebben van de woede van het graauw veel te vreezen, wanneer het, even als te Palermo, door honger en wanhoop gedreven, aan het muiten slaat!"

— Volgens berigt uit Malta van 16 Augustus, had de cholera aldaar bijna opgehouden, na hevig gewoed te hebben. Er waren dien dag op dat eiland nog slechts een honderdtal zieken in behandeling, en in de laatste dagen geene nieuwe ziekte gevallen voorgekomen.

Nederlanden.

BREDA, den 5den September.

Z. M. heeft aan het plaatselijk bestuur van 's Gravendeel eene rijks subsidie verleend, tot den aanbouw van eene nieuwe school en onderwijzerswoning.

Hoogstdezelve heeft het departement voor de marine gemagtigd om aan de meestbiedenden te verkoopen de voor 's rijks dienst niet meer geschikt gekeurde korvet *Pallas*.

— Bij het koninklijk besluit, waarbij de luitenant-kolonel *J. van Regteren* uit zijne betrekking van adjunct bij het departement van den grootmeester der artillerie is ontslagen, is hij gelijktijdig benoemd tot kolonel; en in het genot gesteld van het twee derde gedeelte activiteits-traktement. Vervolgens heeft Zijne Majesteit de posten ingetrokken van adjunct en van chef de bureau van gemeld departement, en dezelve vervangen door die van eersten en tweeden adjunct, terwijl bij die gelegenheid daarbij eenige bevorderingen hebben plaats gehad.

— Te Amsterdam is aangekomen en in het hotel *Het Wapen van Amsterdam* afgestapt, de vorst *von Reuss, Heinrich den LXXIV*.

— Den 2den dezer is van de werf der Nederlandsche Stoomboot-Maatschappij, gelegen te Fijenoord, tegenover Rotterdam, met het beste gevolg te water gebragt eene door die maatschappij voor hare eigene rekening geheel van ijzer gebouwde stoomboot, lang 69 el, breed 9 el 41 duim, welke stoomboot zal worden voorzien met de reeds daarvoor gereed zijnde stoomwerktuigen, te zamen van ruim vier honderd paardenkracht, mede geheel in de fabriek van de Nederlandsche Stoomboot-Maatschappij vervaardigd. Dit is reeds het derde ijzeren stoomvaartuig hetwelk aldaar is gemaakt.

— Te Groningen is de 28ste Augustus, zijnde de gedenkdag van het ontzet dier stad in het belangrijk jaar 1672, door de burgers, op onderscheiden wijze, plegtig en vrolijk herdacht en gevierd geworden. Tot in 1795 had zulks jaarlijks plaats, doch was sedert in onbruik geraakt.

Ter Antwerpsche beurs van gisteren (4 *September*) was de fondsnotering als volgt: Belg. 101⅞; O. Met. 104¾; Sp. Ardoin 18⅝; Diff. 7; Nap. 90¼; B. Tavolière 57; Sicil. 90¾; Rom. L. 100; dito Cert. te Antw. 97; Braz. 86.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (4 *September*) werden de volgende fondsen verhandeld: Werkel. Schuld 2½ pCt. 52¼, $\frac{3}{16}$; dito 5 pCt. 100$\frac{11}{16}$, ¾; Kansb. *f* 22$\frac{1}{16}$, ⅛; Amort.-Synd. 4½ pCt. 93½; Handelm. 160, 159¾, ¾; Oost-Indie 5 pCt. 98½, $\frac{7}{16}$; Ard. van 85 £ 18⅞, $\frac{15}{16}$; Met. 5 pCt. 100⅞; Col. 18¾.

Te Breda bij BROESE EN COMP, Boekdrukkers en Boekverkoopers.